

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 85. ANULU XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a
oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intela ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru o dou'a ora cu 5 1/2. cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Sabiiu, in 28 Oct. (9 Nov.) 1865.

Declaratiunea locuitorilor din opidulu Salisce in privint'a alegerilor dietali.

Sabiiu 27 Oct. Romanii din comun'a Salisce, l'anga Sabiiu, provocati prin respectivulu inspectoratu la alegerea de-
putatilor dietali pe 25 Oct. la Sabiiu, s'au dechiaratu cum ur-
meza:

Inclitu Magistratu! Locuitorii comunei opi-
dane Salisce, cari suntu chiamati a participa, pe bas'a legi
electorale din 1791 la alegerea celor doi deputati dietali ai
scannului Sabiiului, asternu comisiunei electorali urmatoarea
declaratiune:

Speranti'a noastra a fostu si este in Maiestatea Sea Im-
peratulu nostru; mangaierea noastra o amu aflatu in instituti-
nile cele liberale ale Maiestatii Sele, prin care ne-au garan-
tatu egal'a indreptatire nationala si confessionala.

Pe fundamentulu acestoru institutiuni au convocatu Maie-
statea Sea corpulu reprezentativu alu tieriei, spre a se aduce
in fiintia garantatele drepturi, prin rescriptulu din 15 Iuniu
1863, unde se dice: ca o dieta conchiemata pu bas'a arti-
culului XI din anulu 1790 1/2, prin care aru fi eschisa cea
mai mare parte a poporulu dela exercitarea drepturilor
politice, in contr'a a veritate loru interese ale tieriei, nu
s'aru poté privi cá o reprezentantia a intregulu poporu alu
tieriei etc."

Asia dar, cá sa fia totu poporulu tieriei dupa dreptu re-
presentatu, si ca sa corespundia reprezentantii adeveratelor
interese ale tieriei, au emanatu regimulu Maiestatii Sele unu
proiectu de lege electorala, corespundiatore acestoru princi-
pii salutari.

Pe aceste baze drepte au castigatu natiunea romana si
confessiunile ei, prin propri'a conlucrare, in intielesulu legi
fundamentale din 20 Octobre 1860 recunoscerea egalei in-
dreptatiri.

Acestea acuisitiuni corespundiatore vointiei monarchu-
lui, le pote natiunea noastra pastra neatacate si le pote intre-
buintia spre binele patriei si salutea imperiului, iarasi numai
pe temeiulu unor asemenea principii representative, precum
suntu acelea corespundiatore adeveratelor interese ale tieriei,
pe a caroru basa s'au facutu acuisitiunea.

In specie ne-au concesa noue legea electorala din 1863
intru unu cercu electoralu dimpreuna cu confratii nostri din
celelalte comune ale scannului Saliscei, a ne exercita drep-
turile nostre politice si a ne reprezenta interesele nostre prin
unu deputatu alu nostru.

De ore ce in sa prin modalitatea presenta de alegere pe
bas'a articolului XI din 1791 nu numai suntemu lipsiti de a-
cestu dreptu, ci suntemu constrinsi numai a participa la o a-
legere ce este efluculu legiloru asupritore pentru natiunea ro-
mana, si considerandu mai departe, ca si la acesta participare
suntemu chiamati numai cá o clasa, carea mai nainte nu era
indreptatita, ne vedemu siliti a declara:

ca noi pe bas'a unei legi din 1791 carea sustine privi-
legiele asupritore pentru nati'a romana si confessiunile ei, si
pe bas'a unei concedii momentane, ce modifica incatu-va acea
lege aboleta, nu potemu exercita dreptulu de alegere pentru
diet'a Transilvaniei, fara prejudetiulu drepturiloru natiunei no-
stre, ci numai pe bas'a unei legi electorale, carea este efluc-
sulu naturalu alu dreptulu de egala indreptatire, asemenea ce-
lui din 1863 1/2.

Acesta dechiaratiune, binevoiesca comisiunea electorala,
a o inainta la tronulu Maiestatei Sele, in care si acum ne pu-
nemu tota speranti'a, dela care aseptamu si acum mangaierea
noastra, promitandu-i cu solenitate nestramutata credintia.

Salisce in Octobre.

(Urméza subscrierile)

Manifestulu Imperatescu din 20 Septevre.

Reproducemu in urmatoarele dupre Hist. Politische Blätter

N. XLII parerea ácestei foi periodice, relativa la susulandatul
manifestu, spre a cunoște ce temeri si ce sperantia léga ea
de efaptuirea aceluiași:

Numai incape indoiela, iaresi se celebreza vr'unu mari-
tisiu in regiunea politica si diplomatica. Noi, dice, cu acést'a
nu ne aseptamu de vre-o mare determinare, carea sa ne sco-
tia din starea noastra cea de colo pana dincolo provisoria, si
dora sa se efaptuiesca iaresi, ce se num'a ore-candu ordine
européna. Departe sa ne incumetamu de acum a spera unu
ce asemenea. Tote poterile Europei fara exceptiune au cadutu
in paralisia, intre cari, sa te miri, numai Prussia se mai de-
stinge cu unu cabinetu dupre impregiurari activu, si insusi Im-
peratulu de l'anga Sen'a va trebui sa mai lasa in pace pre me-
sa cuventarea sea de tronn dela 5 Noemvre 1863. Si parti-
tele se desmembreza si se turbura pe di ce merge, si cu
deosebire mai tare in drag'a noastra Germania, se intielege ca
nu numai aci. Cu o vorba noi ne aflamu intr'o generala di-
solvare morala si politica, si catu va tine acestu procesu co-
rosivu, propria caracteristica a veculu nostru, pana atunci
nici odata nu pote fi vorba de o decisiune, ci pururea nu-
mai de unu stadiu ulterioru in desvoltarea provisorulu acestu
mare si generalu.

Si aceste stadiu chiaru incepu a se cloci cu o inertia
fara capataiu. Din candu in candu se radica cate o larva gro-
zava, ca si candu aru fi tote amenintiate si cuprinse de unu
potopu universalu; ci dupa cate-va septemani foculu de paie
a trecut si n'a lasatu pe urma-i decat o mai mare destrama-
tura in mintile omeniloru. Asia s'a intemplat mai de unadi
cu tractatulu dela Gastein, cu amestecatur'a calcatoriloru sis-
tematiei de dreptu din Londonu si Parisu si cu adunarea, ce
s'a serbatu in Francfortu din o parte a deputatiloru germani.
In momentul candu scriemu aceste poté sa esse pre prosceniu
iarsi Itali'a. Ma nice aici nu mai este asia cum era inainte
cu trei si patru ani. Pe atunci cam pre acestu anotimpu
totudeun'a se respandia predicerea cá segura, ca in fine in
prossim'a primavera cauta sa erumpa negresitu resboiu. A-
cum numai crede nimenea indalde aceste, caci totu omulu
presimte ca incordatur'a ce dureza pre lungu in celea din urma
i cauta a se preface intr'o totala paralisia. Vedi bine ca erom-
perea se va face in totu loculu in Europ'a, dar nu prin acei'a
cari aveau pana acum poterea susu si josu; cata mai antaiu
sa sosésca omenii trebii, a caroru pulbere inca nu li s'a ndatu,
si a caroru pasi se aude tropoindu inca din departare, de-si
destulu de chiaru. *)

De aru fi cumva posibilu a pripri erumperea: atunci
revolutiunea incoronata de securu n'aru perde nici unu minutu
oasiunea ce i se oferése acum. Caci cu Manifestulu Impe-
ratescu dela 20 Sept. i intru vediendu cu ochii in totu cor-
pulu o mare frica. Sa ne adncemu aminte de salutarea de
anu nou din 1859. Atunci se parca ca Austri'a, va invinge
pedec'a cea mai mare a consolidarei sele politice — disordi-
nea in finantiele sele —; de aicea inimicii sei dinafara cre-
diara ca sa nu mai pierdia tempulu: si sa respinga pe Austri'a
de acolo unde se audia a fi aprópe de tinta, sa o respinga ia-
resi in noue destramari, si planulu li-a esitu de minune. A-
ustri'a nu numai ca a perdutu la Vil'a-franc'a Lombardi'a ci
inca a fostu bantuta de Ddiu si cu Dlu de Schmerling. Mai
cinci ani fu bantuitu acestu corpulu, slabitu dinafara, inca si prin
ból'a unui marasmu din lantru. Era dejá in mora pericu-
lum, candu in fine se cunoscu natur'a si scannulu reului.
Iara acum dela 20 Sept. i s'a pusu cu seriozitate, man'a me-
diculu de statu, si acést'a este, ce nu place inimiciloru.

*) Intielege aci scriitorulu articolu pe Lassafiani, s'au pe cla-
ssa IV-a a — mncitoriloru — vrieriloru, cari nu se multia-
mescu cu materialismulu liberaliloru astadi la potere, si ceru
ca decá li s'a luat, patri'a din ceriu, trebuie sa li se dea a-
ceasta de pre pámentu.
Taaduc.

Déca décal'a cea vechie „Consilium ab hoste“ este adeverata, atunci nou'a politica a Imperatului nu póte fi lipsita de doritul rezultat. E o placere sa vedi tóte poterile si partitele, cari dorescu nimicirea Austriei séu a o exploata spre ajungerea scopurilor sele, cum suntu de oparite si nemultiamite cu acelu Manifestu. Numai press'a Angliei, unde totu se mai gásesce in necaslu lui Palmerstonu si Ruselu, simtiu de constitutionalismu, preste totu consimte cu noulu pasu alu Imperatului Austriei. Din contra in Franci'a si Itali'a s'a primitu cu neplacere; cu desgustulu inse celu mai mare de liberalismulu Germanicu.

Ei au cu totii deplinu dreptu. Ce se atinge de Franci'a si Itali'a nu face trebuintia a demústrá cu multe vorbe, ca pána la ce gradu nu le póte veni bine acestoru cabinetu impécarea din launtru a popóreloru Austriei. Acestea poteri dela inceputulu planurilor sele de resturnare au numeratu pe Unguri si pe Slavi, pe Románi si pe Dalmatiani intre aliatii sei cei firesci. Eac'a pentru ce ele acum se temu, ca prin esperimentulu din urma alu Imperatului se va turburá equilibriulu Europeanu cum in adeveru se espresera fórté naivu in Florentia. Totu cu asemeni simtieminte cauta la Manifestulu din 20 Sept. in totalitatea sea si liberalismulu germanu. Ce e dreptu acest'a putinu isi bate capu cu equilibriulu european, dar cu atátu mai multu i pasa lui de equilibriulu seu, si apoi elu in suspendarea constitutiunei de Fauru vede o periculósa amenintiare a aceluasi. O parte vede cu dreptu in acésta directiune din urma o lovitura a interesselor germane la Dunerea de josu.

Tóta mass'a liberalismului germanu este unita mai multu mai putinu numai in cestiunile interne ale Germaniei, iara in relatiunile externe si anume cu reportu la referintiele Confederatiunei cátra Austri'a, ei se desbina in cunoseutele dóua partite a Germanistiloru mari si mici. Acum i s'aru poté paré cuiv'a ca pentru partit'a germanistiloru mici, Manifestulu din 20 Septembrie sa fia apa pe mór'a loru. Cáci la prim'a vista, ast'a nu se póte negá, politic'a cea noua pare fórté cá o stramutare a punctului de greutate la Bud'a (Pest'a), si nu se póte negá ca in ultimele septemáni la multi li-a chiamatu a minte renumit'a nota din 24 Ianuariu 1862 a lui Bismark. Dar cu tóte acestea nimene nu e asiá de opácitu cá sa nu vadia ca D. de Schmerling si Constitutiunea lui de Fauru erau aliatii cei mai buni si mai plini de sperantia a germanismului celui micu (Kleindeutschthum's). (Va urmá).

Alegeri dietali.

De mai multe dile aflámu parte pe cale privata parte din díuariele din patria, sciri despre alegerile dietali. Dupa unele díuarie aflámu ca alegerile decurgu in linisce si concordia din altele si din seiri private capetámu informári contrarie. In Sabinu inca au decursu eri si alaltaeri cele din scaunu si adi cele din cetate. Despre Románi aflámu ca vedindu-se de o parte asupriti de legea electorala (vedi si declaratiunea publicata mai susu.) de alta de cátra dregátoriele respective împártiti de asiá, incátu nu aveau nice o sperantia de a esi cu vre unu deputatu — au protestatu.

Asceptámu cu incordare rezultatulu toturoru alegeriloru, cu deosebire a celoru din comitate si ne tememu tare ca fratii magiari voru insielá si de astadata asceptárele unor'a si voru rectificá temerile altor'a, dovedindu de nou ca in interessulu bunei intielegeri nici nu uita nici nu invatia nimic'a. La asemenea reflexiuni ne indreptatiesce si o corespondintia din comitatulu Hunedórei, carea prin referarea fapteloru intemperate, la o conferintia pregatitoare din Dev'a, desemna prospectulu alegeriloru din acestu comitatu intru unu modu de totu ne asceptatu. Eata in scurte cuvinte ce aflámu din mentinut'a conferintia. Luni in 31 Oct. Comitetele supremu B. Nopcea a tinutu o conferintia la carea au fostu numai 8 Románi chiamati. Preoti nice unulu, din neamplóiatii, abia unulu séu doi. Parol'a de di au fostu din partea maioritátiei (magiare) 48. Punctulu celu mai interesantu e pactulu ce credeau unii dintre domni alu face cu Románii, cá din gratia si cesti din urma sa aiba unu deputatu. Alta pedeca nu mai erá acum, decátu sa pasiasca cine-va dintre Románi cu unu creduu politicu. Este de observatu: ca acestu deputatu din gratia, numai sub conditiunea aceea se potea alege, candu fratii Magiari aru fi fostu convinsi ca in Hatiegu si Hunedó'a voru avé câte unu deputatu de natiune magiara, si asiá pána la rezultatulu alegeriloru din díssele cereuri Romanulu sa fia numai suplentu. Provocatu la asemenea candidare fu mai antáiu d. vice comite Ciaciani, carele in sa reflecta, ca afara de impregiurarea ca credeulu seu politicu diferesce cu totulu de alu celoralalti candidati (unguri), densulu atare onóre gratiosa nu o póte primí; iara judele cercualu Olteanu disse, ca déca aru fi alesu de Románi aru primí, nu va in sa fia suplentu nimerui.

Drumul de feru transsilvanu.

Din audite aflámu ca sistarea lucráriloru la drumulu de feru

Aradu — Vintiu nu aru fi adeverata. Ori cum va fi, atát'a vedemu ca cestiunea acést'a vitala pentru viitorulu tieci are sa tréca din fatalitáti in fatalitáti. — In tempulu mai din cóce citimu prin gazete de unu proiectu alu unei societáti ce s'a formatu de curendu, dupa care proiectu dela Nyiregyhaza sa se continue o linia de drumu de feru preste Maramuresiu si Bucovin'a pána la marginele Moldaviei. Dupa „W. Ztg.“ societatea acést'a au si cerutu concessiunea dela regimu. Planulu liniei si a ramuriloru este: Lini'a tisana sa se continue cum amu observatu mai susu la Nyiregyháza preste Senyö, Petneház'a, Námeny mai departe preste Tarpa, Tisza-Ujlak, Nagy Szöllös, Huszth, Száldobos, Tecsö si Tarackköz pána la Marmaros-Szigeth, de aci peste Surducu, Saliste, Moiseni, Prislopu, Ludwigsdorf, Ciocanesti, Campulungu, Vam'a, Paltinos'a si Baiacesti pána la Cornulungi la marginea Moldaviei, de unde apoi preste Iasi sa ajunga la Odess'a. Ramurile spre salinele din Sugatag si Slatin'a sa porneasca dela Szigeth. Dela Paltinos'a este proiectata o linia, carea sa lege Cernautiulu. Acést'a are sa tréca preste Cacic'a, Raduti, Camene'a si Cuciu mare. — Societatea constá din urmatorii membrii: Michailu cavaleru de Popoviciu, Iosifu Uermény, Menherd d. Loneay si Ioann Altmanu. — Spesele efective ale cladirei suntu provideute in suma de 63.043,214 fl. Capitalulu cu procentele intercalare 83.913,904. Fatia cu interesele materiali ale tieci nostre, rociulu acest'a e de mare insemnatate. Cum e acea insemnatatea este alta iaresi ponderósa intrebare.

„Korunk“ aduce in nrulu 131 o suplica a camerei de comerciulu si industria din Clusiu, substernuta Cancelariulu alicu, in caus'a drumului de feru transsilvanu. Camer'a cere lini'a Oradea — Clusiu — Brasiovu.

In caus'a comunelor mestecate.

Csernegyhazi in 16 Octobre. On. Dle Redactoru! Din funte secura voiescu a impertasi o. p. cetitoriu, cum amesuratu resolutiunei imperatesci din 6 si a terminului defiptu de Maiestate din 15 Iuliu 1865. comun'a Denta in protopopiatulu Ciacovei, dintre tóte comunele mestecate, carele se afla in ambele diecese Serbe, este cea d'antáiu noue cunoscuta, carea au pasitu curatu in intielesulu inaltei resolutiuni imperatesci in privintia desfacerei hunuriloru comune bisericesci si limbistice de sub jurisdictiunea diecesei serbe din Versietiu.

Tare aru fi de doritu, déca acéstui esemplu aru urmá si alte comune mestecate si aru face asemenea, — nici ca e desperare! ca instinctulu celu nobilu, care lu are Románulu celu adeveratu pentru libertatea limbei sale va amurti si va lasa in nepasare pentru caus'a cea mai salutaria pre vre-unu fiu alu natiunei, cu atát'a mai putinu-pre preotii cei adeverati Románi, afara de cei renegati, si cu atát'a mai tare, acum candu bunulu Ddieu ne-au daroit unu monarchu dreptu si plinu de indurare, care intrece pre toti antecesorii sei. Numai Cavaleresculu nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I. este uniculu monarchu care au infruntatu supremati'a, si au datu popóreloru libertate si egalitate, prin care si noi Románii amu devenitu la dreptulu strabuniloru nostri de a avé Metropolia nationala in sensu egal si coordinata cu cea serba. Acum'a dara candu scapámu de supremati'a ierarchiei serbesci, dícu, ca acum'a, sa siéda vre-unulu cu mánile in sinu, si sa nu intrebuintieze tempulu binevenitu, ca cu tóte poterile si mijlócele sa se adune pre calea legei la demultu dorit'a de strabuni si noi metropolia romana; si sa scape odata de jurisdictiunea Consistoriului serbescu, care nu a rareori, nu din intentiune rea, ci tocma din nepriceperea si necunoscentia limbei románe, au adusu si sentintie de mórte asupra preotiloru si lumeniloru, si acum'a candu gratiosulu nostru monarchu ne-au daruitu cu Episcopu si Consistoriu románu, in care, tóta manipulati'a si jurisdictiunea este romanésca, si este Románului liberu datu a scrie si a vorbi cu Eppulu seu romanu in limb'a materna. — Sa mai fia vre-unulu asiá de nataráu cátu sa nu simta nadasial'a care o avemu si la Comitaturi, in care asculti cuvinte straine, si nu le intielegi, audi cum se vorbesce si lucra (incontra) despre tine si despre viétia ta, si tu Románe stai cá unu mutu si surdu? Si déca pentru acést'a inca n'au venitú or'a deplinu a libertátii, de sila bucurosu trebuie sa taci si sa primesci, iara a se supune cine-va de bunavoia la limb'a si jurisdictiunea serba, acést'a aru insemná prostia boulu; a se supune cine-va de bunavoia la unu Consistoriu serbescu in care in privintia nóstra, nu domnesce Episcopulu ci renegati talmaci platiti cu banii Románului, unulu cá acel'a va pati o cum amu patit'o noi fára voi'a si vin'a nóstra in tempurile nu de multu trecute. —

Acest'a nu credu, ca este vre-unulu care sa poftósca, cí póte fi ca caus'a intardierei cu recursele in privintia desfacerei e, ca preolimea si poporulu románu astépta comisiune in sensulu inaltei resolutiuni promise, si póte fi ca ascépta, ca initiati-

v'a pentru desfacere se o face Metropolitii și Eppii, însă atunci e calculu smintitu cum au disu Il. Sea D. Goszdu: ca inițiativ'a trebuie sa o facem noi preotii și poporul, iară nu Metrop. și Eppii căci acești'a sunt cari sprijinescu cauzele noastre dorite și drepte, și le aduc la împlinire pe calea Ordinațiilor Imperatesci, iară nu se ia inițiativ'a— din această cauza și îndrănescu a alatură recursulu datu de comuna Dent'a prin on. d. preotu Pavelu Popovicu, Il. Sele D. Eppu alu Caransebesiului, cu acea speranță, ca Il. Sea Preșantitul Eppu după primirea aceluia, nu va întârzi a lu transmite la Esc. Sea Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru Andreiu Baronu de Siagun'a, și același înaltu principe bisericesc, cu cunoscuta-i amoră către fiii sufletesci români va mijloci la loculul competentu pentru emiterea unei Comisiuni în sensulu înaltei rezoluțiuni Imperatesci.

Recursulu se alatura aci numai că sa se pōta orientă preotimea și în casu candu comun'a n'aru avé preotu adevăratu romanu, vre-unu inteligentu din Comune mestecate.

Nicolau Murariu, preotu român.

Eata recursulu cestiunatu:

Înaltu Preasantite Domnule Episcopu noua de multu dorite Archipastoriu!

Prin preînalt'a rezoluțiune 24 Decembre 1864 au binevoitu Maiestatea Sea pregratosulu nostru Imperatu și Rege alu Ungariei Franciscu Iosifu I. a încuviințiat— reinvierea Metropolitiei pentru români gr. or. din Ungari'a și Transsilvani'a, demandandu totdeodata și despartirea tuturor dreptcredinciosilor români de către ierarchia Serba și constituirea unei Metropolitii române— constatatăre din diecesele gr. or. a Aradului, și cea de nou restituita a Caransebesiului, coordinata cu cea Serba; apoi în privinția despartirii comunelor bisericesci— limbistice, ca mai întâiu sa le fia acelor'a concesu a se declara— cumca densele voru a se despartii în două comune bisericesci, ori nu— și voindu aceste a desface până acum avut'a loră legatuintia parochială, desfacerea în această privinție, atâtă câtă și a bunurilor comune, sa se faptuiesca subintervenirea respectivelui Eppu romanu și Serbu, s'au a reprezentantiloră acestor'a, și a jurisdicțiunei civile.

Prin prea înalt'a rezoluțiune din 6 Iuliu 1865 asemenea au binevoitu Maiestatea Sea preagratosu a demandă intrarea în viața a Metropolitiei române împreună cu a Episcopilor ei, și a defige tempulu reactivării acesteia pre 15 Iuliu 1865.

Il. D. Eppu și Preșantite Parinte! După ce acum'a precum s'a amintitu mai înainte reinvierea de multu și ferbinte doritei mitropolii române— au devenitu fapta complinită, și desfacendu-se toate relațiunile ierarchice a românilor din existatele Episcopii Serbe, din Comun'a Dent'a cu 15 Iuliu, a. c. au devenitu o parte a dreptu credinciosilor români sub conducerea Ilustrității Tale;— dreptu aceea concede-Ti-ne a ne rogă cu toată supunerea fiilor sufletesci, că sa binevoiti pre bas'a citateloră rezoluțiuni Maiestatice, — considerandu ca după schimbările de fată în sfer'a politică, tinerea unui Sinodu metropolitanu este peste potința, prin care aru avé de a se duce îndeplinire și fapta despartire a bunurilor bisericesci comune, — a înaintă sprijinindu această a noastră submisă rogare, la Escelenția Sea prea Sântitul Metropolitu și Domnulu nostru Andreiu Baronu de Siagun'a, ca Înaltu-acest'a — sa binevoiesca a interveni cu activitatea-i cunoscută, și a mijloci la loculul competentu, esmiterea Comisiunilor mixte — prin citat'a rezoluțiune Maiestatica ordinate, pentru faptic'a realizare, a desfacerei bunurilor bisericesci din Comunele limbistice amestecate, — fiinduca cu câtă mai îndelungatu se va amână această desfacere; cu atât'a mai simțitoare voru fi și daunele, atât'a pentru bisericile, câtă și pentru școlile române de prin asemenea Comune. —

Pre lângă care, renoindu submis'a noastră rogare ne recomandăm gratiei Ilustrității și prea Sântiei Vostre, și sarutandu binecuvântătorile Archipastoresci mâni, rămânem la Dent'a în 13 Octobru 1865 ai multu prea Sântiei Vostre, prea plecati fii sufletesci. Urméza subscrierea preotului și a poporului român.

Sabiu 27 Octobru. Luni a fostu a patr'a ședinția publică a Universității sasesci. La ordinea zilei eră desbaterea reprezentățiunei pregătite de o comisiune statorită în un'a din ședințiile precedente, și predată Universității încă în ședinția a trei'a din 21 Octobru. Cas'a eră îndesuită de ascultatori. Contravotulu deputatului brasioveanu Bömches au datu ocaziune la un'a dintre disputele cele mai interesante. Bömches adeca era pentru 1848. În contr'a acestui votu au pasitu mai multu cuvântatori între cari au escelatu după părerea noastră Rannicher, cu deosebire însă Binder, carele au a-peratu elaboratulu cu elocinția carea surprinsa și pre colegii

și pre publiculu ascultatoriu. Elaboratulu care s'au desbatutu în aceea zi și în genere și în specie, lu vomu publică și noi în nrii viitori. Pe scurtu cuprinde temerile ce le are universitatea față cu diet'a viitoare din Clusiu; cerendu interesele statului se invoiescu la o consultare asup'a legii de uniune, prelungă condițiuni cari sustinu nevatemate drepturile acuzate ale locuitorilor țerei și cu deosebire unitatea și puterea imperiului.

Orestia 12 Octomvru 1865. Me dōre, ca avendu atâtă capete fragmentate în acestu Orasiu, ma și în diurnulu orașului nu si-a luat nime osteneț'a a reportă în diurnalele noastre naționale starea școlii noastre de aici; nu lipsescu dar a împartăși celoru ce simțiescu și celoru pe cari i dōre inim'a și capulu de înaintarea națiunei. Eu atingu înse numai atâtă, ca avemu din sînulu nostru, unu cive cu numele D. Ilie Popu, de meseria tabăcariu negru (Schwarzgarber), carele cu urzirea clădirei școlii în 1856 singuru a contribuitu 500 fl. v. a. și unu altu frate alu nostru anumitu Nicolau Zacharia 200 fl. cu acestia și cu alte contribuiri mai menunte de locu sa clădise două odăi de școlă unde se invetie pruncii și pruncele. Acestu cive d. Ilie Popu cu unu zelu ne obositu către școlă, că sa nu stea atari odăi ca o paramida, până la o întielegere de Dōmne ajută — dieu pe la noi e cam cu luptă întielegerea bună — din propri'a sea avere clădi și cealaltă parte de edificiu, adeca: casele de locuitu pentru docinte unde chiețului și cu închissulu curții cu zidu etc. peste 1400 fl. v. a. cari comun'a bisericescă are de a-i plăti în 6 ani fără interesu. Totu acestu zelosu barbatu înfrumsetiă maic'a biserică cu nesce porti de fieru aduse cu spese mari dela Pest'a în pretiu de vre-o 500 fl. iar acestu domnu Ilie Popu spre a asicură pe docintele adusu de nou în mijloculu poporului, dă din averea sea privată un'a lēfa anuală de 250 fl. v. a. apoi vedindu și începutulu unui progresu imbucurătoriu la școl'a noastră româna gr. or. unde se adunara până acum'a peste 80 prunci vre-o 30—34 de prin satele vicine, voiesce, ba s'a și esprima către Reverend. Domnu Protopopu rogandu-lu că sa stăruiasca de unu suplente, căci până la sistemisarea unui salariu coresponditoriu va dă totu din cas'a densului un'a lēfa anuală de 100 fl. v. a. apoi cortelulu și lemnele le are școl'a.

Deci fericindu locuitorii, dintre care s'a alesu cu distincțiune de Inspectoru scol. mirenu acestu domnu, me grăbescu a face această faptă marētia cunoscută, nu pentru că domnulu Ilie Popu care și afla mangaiare în cunoscutia cea nobilă a sufletului seu și a domniei sele soci'a Elisabet'a, cari lu animēdia intru sprijinirea acestui institutu, ci pentru locuitorii români cari suntu datori a luă esemplu din acest'a.

Mai multe asiă avea de a insiră despre acestu demnu barbatu din națunea noastră, înse pentru că sa nu ocupu foia pe acestu tempu fatalu, me restrângu la atât'a și rogu pe stimatulu Domnu Redactoru sa bine voiesca a dă locu siruriloră acestor'a în jurnalulu nostru, că sa pōta urmă mai multu esemplulu acest'a frumosu.

Bersanu cive Orastiana.

UNGARIA. Din Neoplant'a se scrie lui „Zukunft“ despre libertatea ce o au Serbiu unguresci la alegerele dietali următoare:

„Cum sta treb'a cu libertatea de alegere la noi Serbiu ung. se ilustrăza din fapt'a următoare. Mai înainte cu vre-o cate-va septemani s'a formatu aici unu comitetu de alegere cu Dr. Svetozar Miletic în frunte, ce avea de scopu de a lucră spre delaturarea pedeciloru puse din partea magiariloru, candidaturiloru serbesci, de a asicură alegătoriloru serbesci o procedere de unu cugetu la loculul de alegere și de unirea patrioțiloru Serbi într'unu programu comunu, care sa le servēscă de îndreptariu la diet'a din Pest'a. Comitetul se aduna la ședinția cea d'antăiu — dăra din partea dregătoriei au fostu imprasciatu. Din adunările cele cu satele ale Magiariloru, cari s'a tinutu parte spre a discută lucruri finetore de dietă, parte privitoare la politica, nici un'a n'au fostu jignita cu atâtă mai puțin imprasciată. Comitetul nostru disolvatu au apelatu la Tavernicu. Eri (în 25 Oct. st. n. Red.) au sositu dela locuinția țerei rezoluțiunea acestui gravaminu. Capitanulu cetății Stojanovic, — acelu carele au fostu imprasciatu mai înainte comitetulu, — au adunatu acum membrii comitetului. Din 15 s'a adunatu numai 5. Acestor'a li s'a spusu: ca este ertatu sa existe unu comitetu de alegere, însă nu e iertatu sa pōrte caracteru de reunune publică (!!) nice sa tina ședinție publice (!!) și nici sa si estinda cerculu de activitate peste limitele Neoplantei. În ședinția cea d'antăiu acum încuviințiată oficialu, au proiectatu comitetulu o lista de candidati cari se recomanda în cele 11 cercuri de alegere serbesci.“

Varietăți și noutăți de di.

Aflăm dintr'unu diurnu eclesiasticu din Prussia, ca

in Parisu se afla preste 1,400, adeca, preste un'a mia patru sute de preoti (apusenii) degradati cari s'a adunatu acolo din Francia intr'ega si se ocupa cu felii de felii de lucruri, si servituri; asiã s. e. unii suntu visitei (cocisi-Kutscher), alii suntu conductorii la omnibuse, alii suntu carsimari, si iaresi alii suntu ferestari umblatori, unii se aplica in totu felialu de pravalii si fabrici.

(De cum-va scirea acest'a aru fi adev'erata, atunci avem cuventu a dice, ca ierarchi'a apusena din Francia da ansa de a o potea invinut, ca dens'a numai pedepse se pre preotii sei escesivi, dar nu ingrijesce si de indreptarea lor; si dieu si un'a si alt'a se tine strinsu de chiamarea unei ierarchii bisericesci. Noue ne-arun veni mirare unu astfelu de lucru, pentru-ca scimu ca si acea biserica tine sacramentulu preotiei de unu caracteru indelibilu, si dupa doctrin'a acest'a, sacramentulu trebuie sa se sustina inviolabilu in persona morala si atunci, candu persona fizica, indiestrata cu acestu sacramentu de caracteru indelibilu se supune vre-unei pedepse pnntru vre-o fapta nemorala. Red.)

Din Arad u are „Concordia“ o scire telegrafica despre unu concertu ce lu dedu Dsior'a Elis'a Cire'a acolo in 31 Octobre n. In aceasi depesia se spune ca avea sa mai dea altulu totu in Aradu in Dominec'a din 5 Novembre.

— Pentru a. 1866 se va incepe recrutarea in 12 Martiu. Numerulu recrutiloru va fi 85,000. Citimu in mai multe diuarie, ca tax'a de eliberare s'a scadiutu dela 1200 fl. la 1000 f. v. a.

— Espositiune de pome si legumi au fostu in sala otelului „Coron'a ungresca“ in Sabiu in 3 Novembre c. c. Feliurile si sorte de pome au fostu bine reprezentate. La espositiune au concursu afara de Sabiani si alii de prin pregiuru si putini si din departare. Din departare au fostu reprezentata Sicia mare Orestia si prin mijlocirea dlui secretariu jud. Fuchs si Güns din Ungaria. — Alalta eri s'a deschisu a dou'a espositiune, carea tine pana inclusiv astadi si se va incheia cu sortirea sorteloru espuse de pome si legumi.

— Candidatulu cercului alegatoriu de Tinc'a in comit. Bihariei, D. Emanuilu Gozsdu, au plecatu Joi dimineti'a cãtra Oradea-mare, de unde sambeta va pleca mai departe si va petrece vre-o dou'e trei zile in mijloculu alegatoriloru sei, caror'a, infatisandu-se in persona, li va descoperi totodata credint'a sea politica. Credemu ca alegatorii romani voru imbrãtisã cu caldura pre candidatulu lor si se voru insira toti cu totii sub flamur'a barbatului care in cas'a boieresca a dietei din 1861. dede viu'a doveda despre rarele sele insusiri intielessuali, de altmintrea inca cunoscutu in tota tier'a, si despre sentimintele sele inflacarate pentru sant'a cauza a natiunei nostre. Speramu ca si fratii alegatori magiari inca lu voru primi cu bucuria, cu increderea si stim'a detorata unui zelosu operatoriu alu drepturilor publice ale tieri si a poporulu in genere.

Principatele romane unite.

Dupa scirile mai noue e de a se indrepta ca dl. I. G. Florescu e vicepresedinte alu consiliului de statu in locul dlui Boierescu, carele si-a datu dimissiunea si dupa „Reforma“ a intratu in coalitiune. — Eppiloru latini din Romani'a, prin decretu domnescu li s'a datu dreptulu de a folosi in oficiose, post'a si telegrafulu gratis. — Agentulu dela curtea Principei Serbiei, Calimachi s'a denumitu ministru de esterne.

„Actualitatea“ diuariulu despre ecarele in putine cuvinte amintiseramu in unulu din nrii acestei foi, este dejã demultu suprimate. In locul ei au aparutu acum „Cugetarea“. Pana nu vomu vedea ca prinde seu nu prinde radacini nu vorbimu despre dens'a, caci altmintrea amu pute-o deochia. O mica observare cugetamu a ne pute face si adeca, ca era cu multu mai intiepletesce candu editorii venea mai de multu la ide'a ast'a frumoasa si salutara in tote intreprinderile omenesci.

Insemnarea

despre sum'a baniloru adunati din bunavointia dela binesimitorii crestini gr. or. din dieces'a Caransebesiului pentru castigarea odoreloru episcopesci ale noului Episcopu.

Din comun'a Ciocovei:

Georgiu Popoviciu capelanu 1 f. Nicolau Nicolaeviciu invetiãt. de a dou'a clasa 1 f. Nicolau Micu invetiãtoriu de intai'a clasa 1 f. Iliã Ioanoviciu caltiunariu 1 f. Ioann Ardeleanu caltiunariu 1 f. Dimitrie Udunu economu 1 f. Nicolau Mustetiu econ. 1 f. Nicolau Olariu econ. 1 f. Dimitrie Tukul'a econ. 1 f. Simeonu Tomasiu persecutoru 1 f. Gavriilu Tiaranu econ. 1 f. Petru Fiatu econ. 1 f. Nicolau Rusu econ. 80 xr. Iliã Ciorogariu econ. 50 xr. Ios. Davidu econ. 50 xr. Ioann Tue'a econ. 50 xr. Georgiu Dulgeriu econ. 50 xr. Iov'a Istvanu e-

Redactoru respundiatoriu Nicolau Cristea.

con. 40 xr. Ioann Obagianu econ. 50 xr. Ioann Pascu pleiesiu 30 xr. Sofroniu Popoviciu eojocariu 30 xr. Moise Ivanu olariu 20 xr. Cost'a Lup soru econ. 20 xr.

Din comun'a Calnicu:

Ioann Popescu invetiãtoriu 2 f. Flore Popeanu notariu 2 f. Dimitrie Perianu Preotu 1 f. Traila Mart'a primariu 2 f. Ioann Vucu juratu 1 f. Ianos Franz 1 f. Martinu Betin'ega 1 f. Mendru Ienciu 1 f. Zach. Capetianu Parochu 1 f. Alexie Capetianu Preotu 1 f. Dela mai multi cate 5—10 xr. 2 f. 75 xr. Din cas'a comunala 20 f. 25 xr. Mintiu Rosu 1 f. Cost'a Lupiti'a 1 f. Ianosiu Latico 1 f. Costea Lupsi'a 1 f.

Summ'a 40 f. v. a.

Continuarea colectei in Protopopiatulu Lugosiului pe sem'a fondului instructu alu Episcopu din Caransebesiu:

Sum'a face 122 f. 64 xr. val. austr. si fiindca angustimea coloneloru Telegrafului romanu nu va iertã publicarea numerulu daruitoriloru de sume mai merunte; pentru aceea espunemu aci numai pe unii daruitori cu sume mai insemnate, si adeca Dlu Ioanne de Fauru Vicecomite primariu 30 f.— D. Georgiu de Ioanoviciu proprietariu in Valea mare si Dulau 40 f.— Iuliu Petricu vicenotariu comit. 10 f.— Ioanne Vancea Archiv. 5 f.— Simeonu Avramescu Adm. par. in Furlugu 2 f.— Comun'a bisericesca din Zgribesci 5 f.— s. c. a.

Nr. 49—3 Publicare de Concursu.

Pentru urmatorele statii invatiatoresci din Comitatu Carasiu, Districtulu Protopresviterescu Fãgetu care au devenitu vacante, anume:

1) Temerstu, cu acest'a statii suntu impreunate urmatorele emolumente anuale: 147 fl. v. a. 24. cubule de grãu; 24 cub. de porumbu; 100 ponti de sare; 100 ponti de lardu; 15 ponti de lumini; 10 orgii de lemne si cortelu liberu.

2) Rumînestu, de acest'a statii e legatu unu salariu anuale de 120 fl. v. a. 20 cub. de grãu; 20 cub. de cucuruзу; 100 ponti de sare; 100 ponti de clissa; 15 ponti de lumini; 10 orgii de lemne si cortelu liberu cu grãdina.

3) Poganestu, la acest'a statii suntu impreunate urmatorele emolumente: 63 fl. v. a. 1 jugeru de pamentu; 10 cub. de grãu; 20 cub. de cucuruзу; 50 ponti de sare; 100 ponti de lardu; 12 1/2 ponti de lumini; 8 orgii de lemne si cortelu liberu cu grãdina.

4) Povergin'a, cu acest'a statii suntu impreunate urmatorele emolumente anuale: 42 f. v. a. 3 jugere de livada; 1/2 jugeru grãdina; 8 cub. de grãu; 16 cub. de cucuruзу; 50 ponti de sare; 50 ponti de clissa; 12 1/2 ponti de lumini; 8 orgii de lemne si cortelu liberu.

5) Nemesestu, cu acest'a statii e legatu unu salariu anuale de 35 f. v. a. 8 cub. de grãu; 14 cub. de cucuruзу; 50 ponti de sare; 50 ponti de clissa; 10 ponti de lumini; 8 orgii de lemne si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa vreun'a din posturile acestea suntu avisati, ca recursele sele proviedute cu estrassulu de bozeu; cu adev'erintia despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pana aci si despre portarea sea morala si politica adresate cãtra venerabilulu Consistoriu Caransebesianu, ale transpune la subscrisulu scaunu Protopopescu, in restempu de patru septemãni dela intai'a publicare a concursului acestuia in foi'a de fatia.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Fãgetului.

Fãgetu in 10 Oct. 1865.

Atanasiu Ioanoviciu, Protopopu gr. or.

Nr. 50—1 Citatiune edictala.

Ioann Mateiu, din Brasiovu, de legea gr. or., care de optu ani si mai bine a parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea sotia Marin'a Bucuru Stinge, totu din Brasiovu si de legea gr. or., prin acest'a se sorocesce, ca, dela dat'a de josu in terminu de unu anu si un'a di, sa se infatisieze inaintea Scaunulu Protopopescu, I. alu Brasiovului, caci la din contra se va da hotãrire la act'a sotiei lui si in lipsa-i.

Brasiovu 25 Octobre 1865.

Iosifu Baracu, Protopopu.

Nr. 28—4

De Limbriku Kordelatu (Verm. editario) Bandwurm
Vindecã fãrã durere si pericolu în 2 ore Dr. Bloch
în Viena, Praterstrasse No. 42. — Deslusiri se
daã prin scrisori francate. — Medicamente ku
modulu întrebunãrii se trimite ku postã.

Corespondinti'a „Tel. Rom.“

Dlui A. I. in F., corespondinti'a au sositu prea tardiu, dispuneti!

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.